

Venäjän-kaupan barometri

Syksy 2019

Barometritutkimus

- Kumppanimme

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

 Yrittäjät

- Toteutus

taloustutkimus

Barometritutkimus

- selvittää suomalaisten yritysten johdon näkemyksiä liiketoiminnan ja Venäjän talouden näkymistä ja haasteista **kuluneen ja tulevan 6 kk:n aikana**.
- toteutettu kahdesti vuodessa, **keväisin ja syksyisin**, vuodesta 2002 alkaen.

Tietoja tutkimuksesta

- Tutkimuksen perusjoukon muodostavat Suomalais-Venäläisen kauppakamarin jäsenyrityksiä edustavat henkilöt ja muiden Venäjän-kauppaa käyvien suomalaisten yritysten ylin johto tai asiantuntijat.
- Puhelinhaastattelut 11.9. - 1.10.2019.
- Haastatteluja 297 kpl.

Venäjän-kaupalla tarkoitetaan

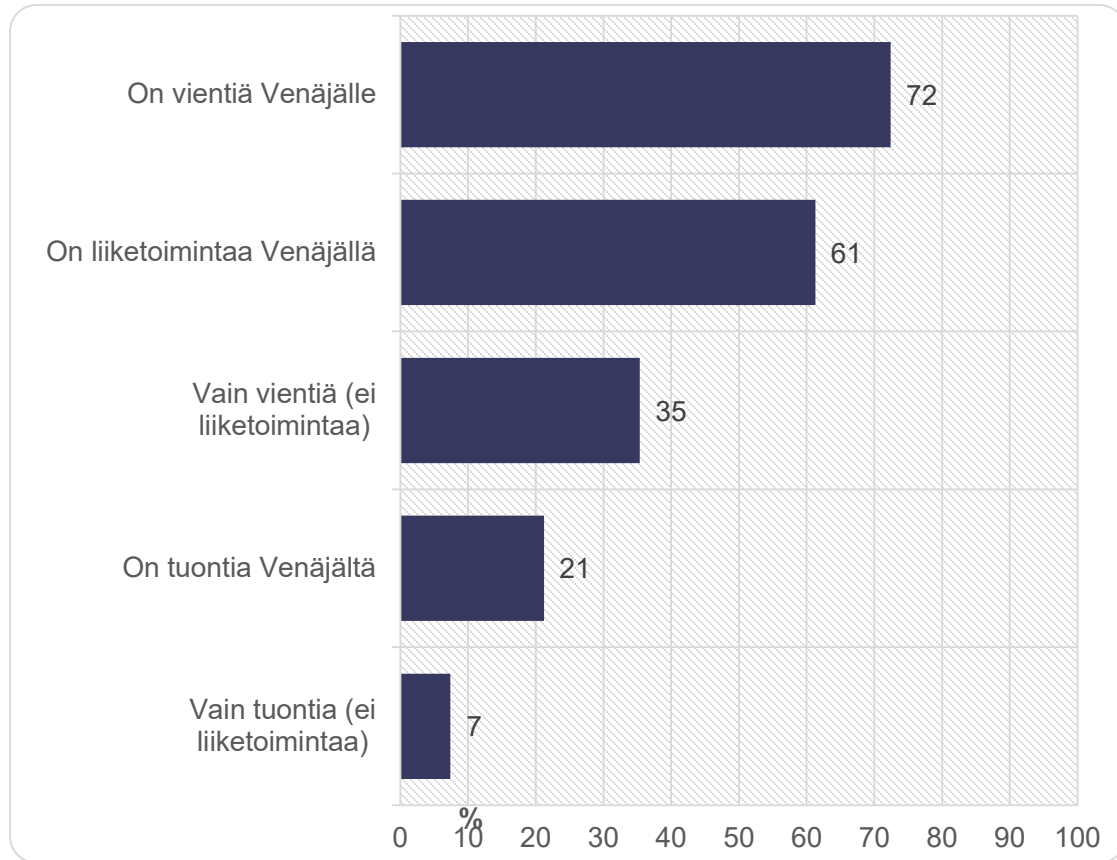
Yrityksellä on

- liiketoimintaa Venäjällä
 - tytäryhtiö, edustusto
 - tuotantoa Venäjällä
 - muuta toimintaa Venäjällä
- vientiä Venäjälle
- tuontia Venäjältä
- kaikkien näiden yhdistelmiä

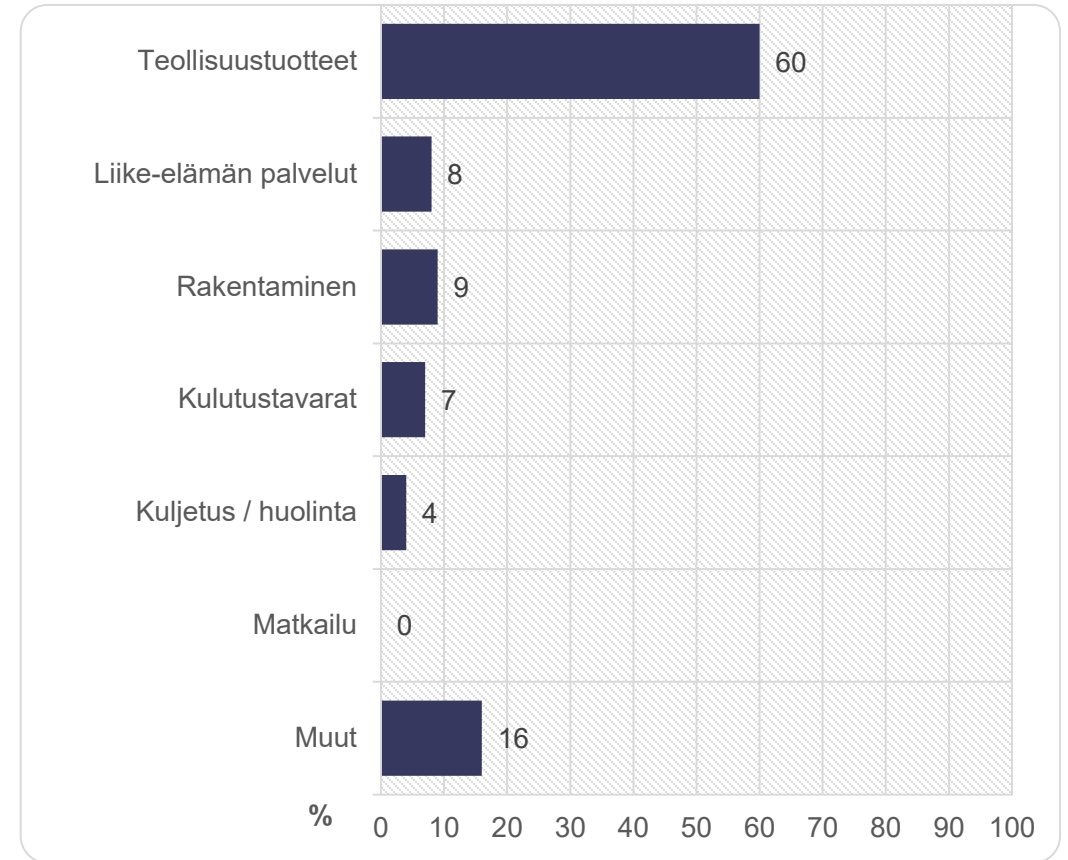

Vastaajien taustat

Yrityksen toiminta Venäjällä

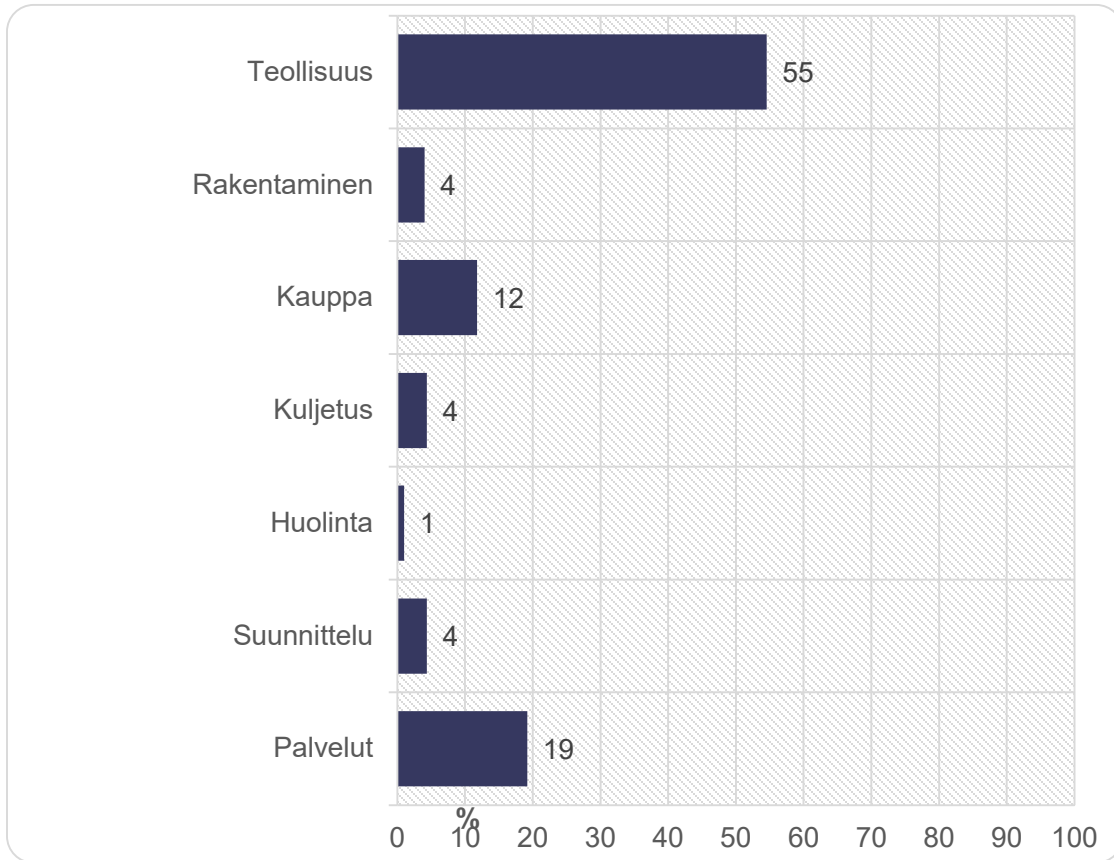

Venäjän-viennin toimialat

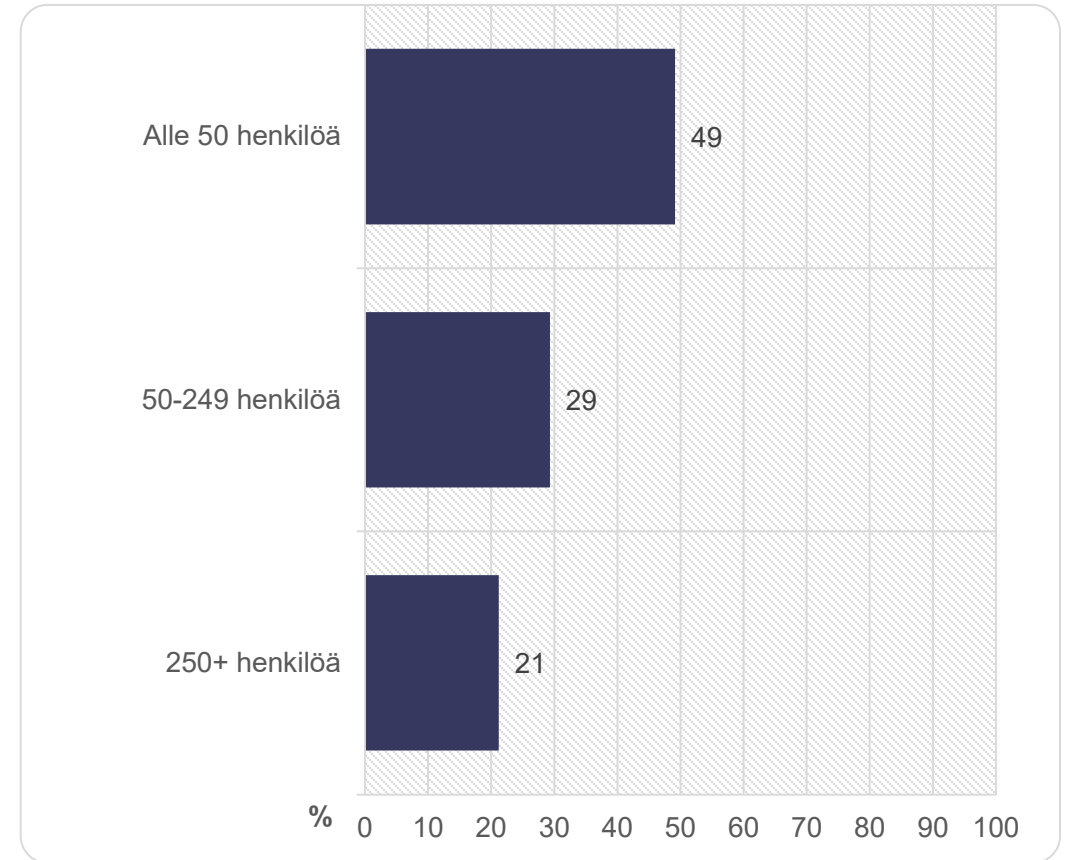

Vastaajien taustat

Yrityksen toimiala Suomessa

Yrityksen koko

Saldoluku

Toteutunutta kehitystä edellisten 6 kk:n aikana ja näkymiä seuraavien 6 kk:n aikana arvioidaan viisiportaisella asteikolla:

- 5 = kasvanut / kasvaa paljon
- 4 = kasvanut / kasvaa jonkin verran
- 3 = pysynyt / pysyy ennallaan
- 2 = supistunut / supistuu jonkin verran
- 1 = supistunut / supistuu paljon

Saldoluku

- Saldoluku = kasvun ja supistumisen erotus = $(5+4) - (2+1)$.
- Kasvua kokeneiden tai odottavien yritysten osuudesta prosentteina vähennetään supistumista kokeneiden tai odottavien osuus.

- Jos saldoluku on 0, on kasvun ja supistumisen yrityksiä yhtä paljon.
- Positiivinen luku ilmaisee kasvavien yritysten määrällistä ylivoimaa supistuvien yritysten määrään nähden ja negatiivinen vastaavasti kasvavien yritysten alivoimaa.

Miltä nyt näyttää?

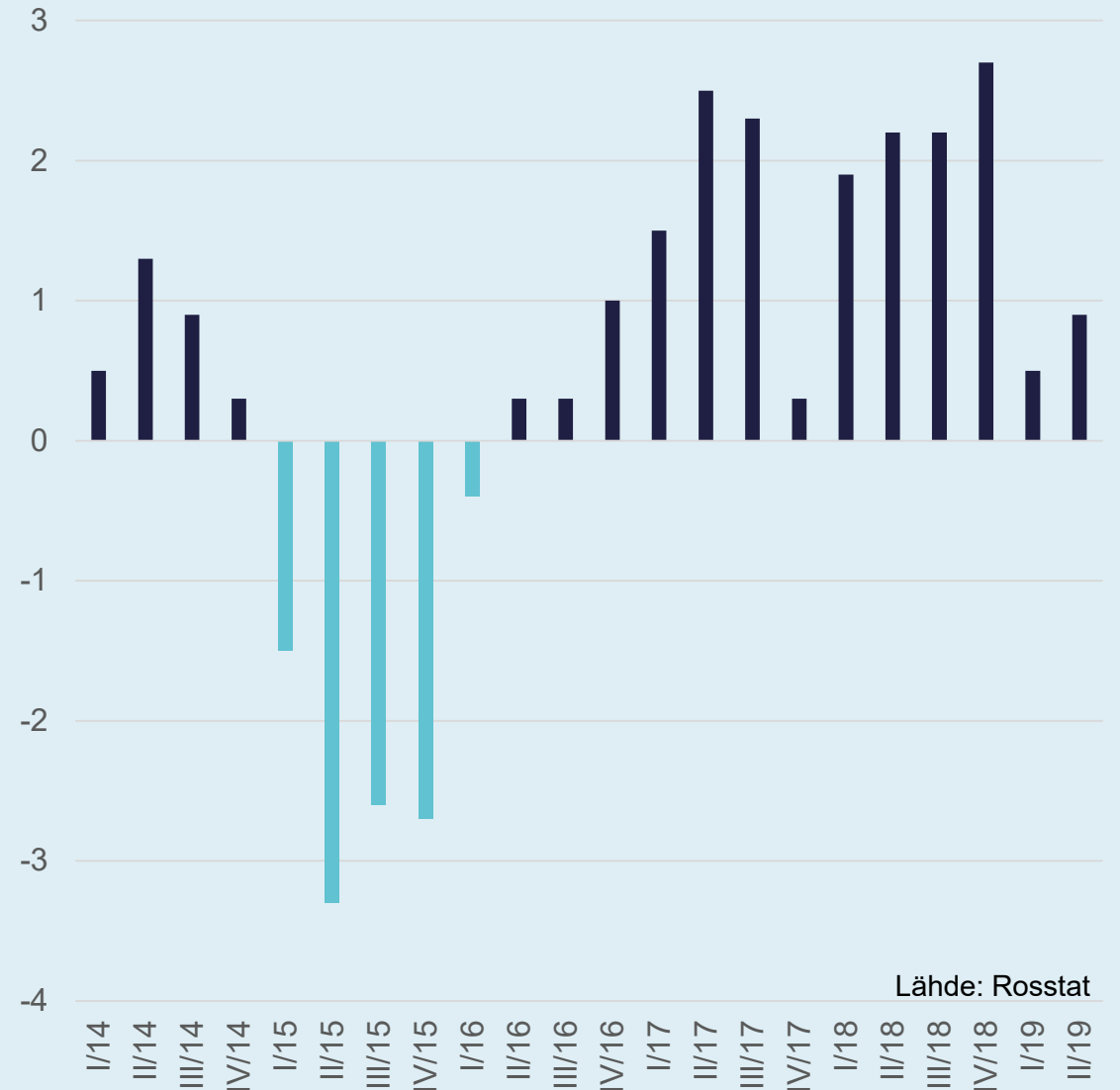

Venäjän talous

Venäjän talous kasvaa, mutta hitaasti

- Vuonna 2019 talouskasvu on hidastunut edellisvuodesta erityisesti heikentyneen yksityisen kysynnän myötä ja talouskasvu jäänee noin 1 prosenttiin.
- Venäläisten ostovoima on heikentynyt usean vuoden putkeen, mutta hidastunut inflaatio on parantanut tilannetta syksyllä.
- Jalostavan teollisuuden ostopäällikköindeksi on sukeltanut alimmilleen vuosikymmeneen (46,3), kun taas palvelualoilla kehitys on päinvastainen (53,6).

Venäjän reaalin BKT:n kasvu kvartaaleittain, %

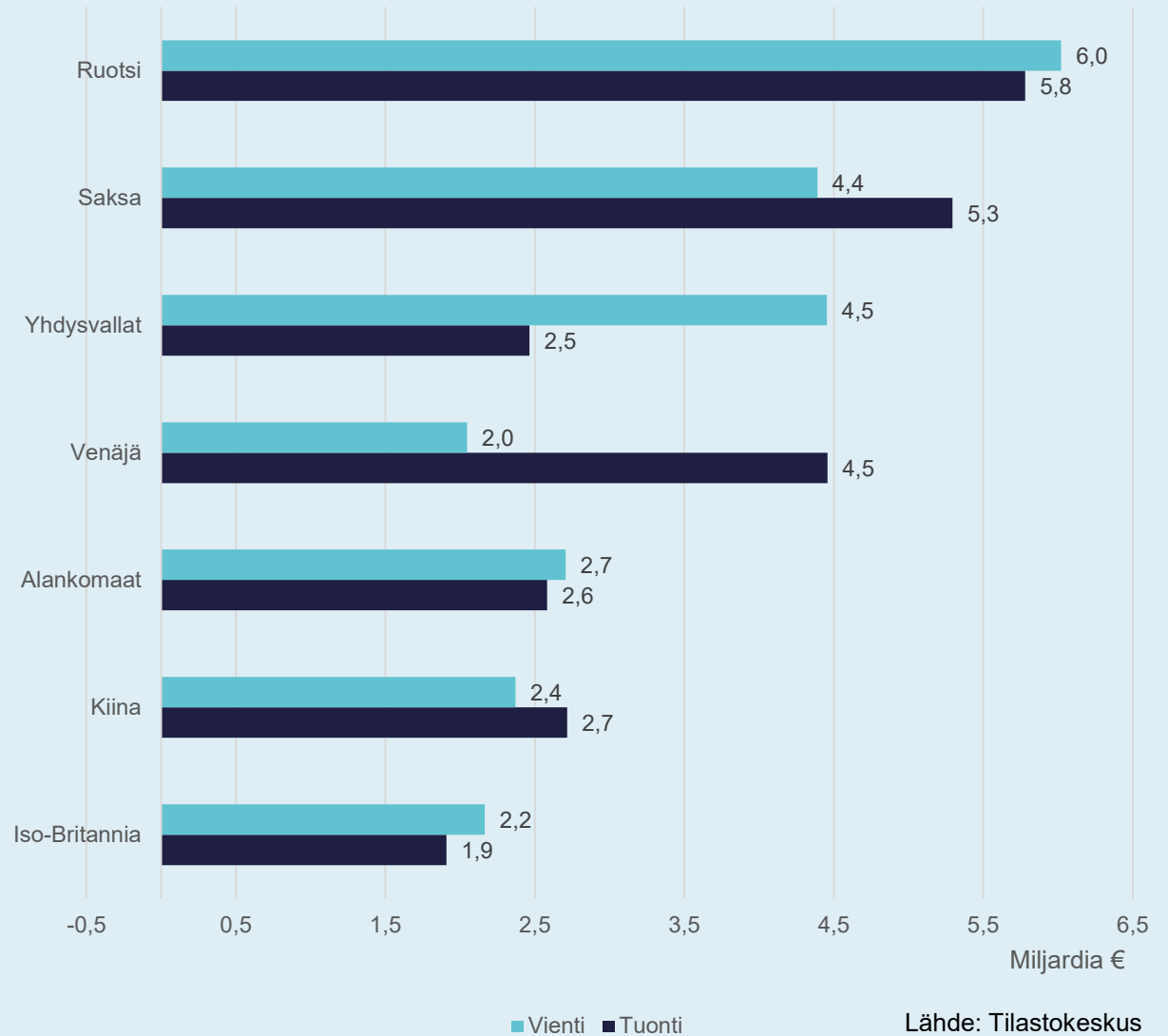

Lähde: Rosstat

Venäjä Suomen neljänneksi suurin kauppakumppani kokonaiskaupan tilastoissa

- Suomen Tullin mukaan tavaravienti Venäjälle kasvoi tammi-kesäkuussa 10 % vuodentakaisesta, tuonti Venäjältä väheni prosenttiin.
- Tilastokeskuksen mukaan palveluiden osuus on vakiintunut noin 25 %:iin Suomen kokonaisviennistä Venäjälle.
- Tullin vientitilastoja kohottaa arvokas putkivienti.

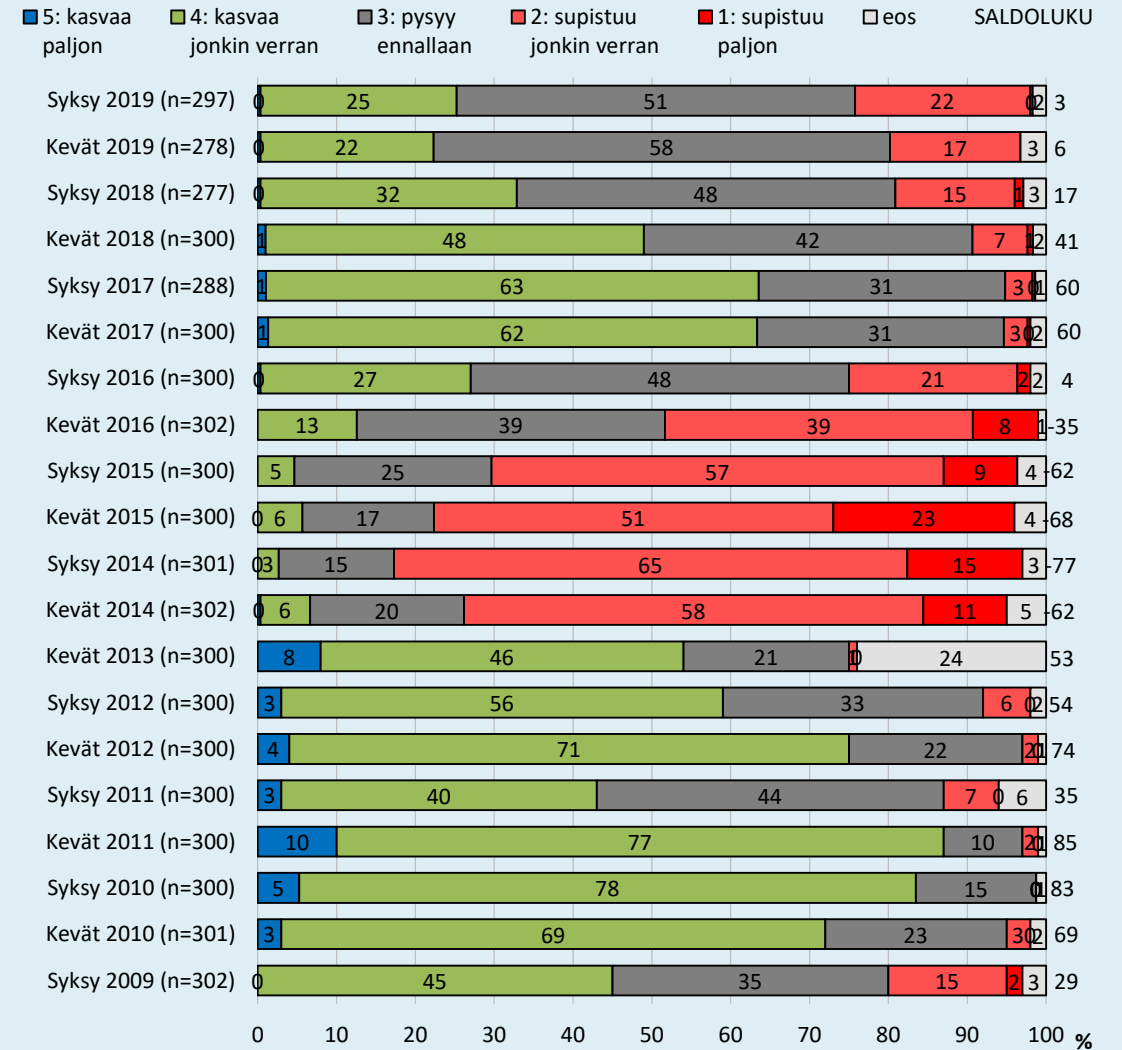
Suomen suurimmat kauppakumppanit tammi-kesäkuu 2019 (tavara- ja palvelukauppa yhteensä, mrd. EUR)

Lähde: Tilastokeskus

Venäjän talouden kehitys seuraavien 6 kuukauden aikana

- Kasvuun uskoo suurempi osuus vastaajista kuin keväällä, joskin myös supistumista odottavien osuus on kasvanut.
- Odotukset ovat heikoimpia teollisuuden alalla.
- Odotukset ovat vahvimpia pienissä ja heikoimpia keskikokoisissa yrityksissä.

Venäjän talouden kehitys, saldoluku

Kaikki vastaajat = 277-303

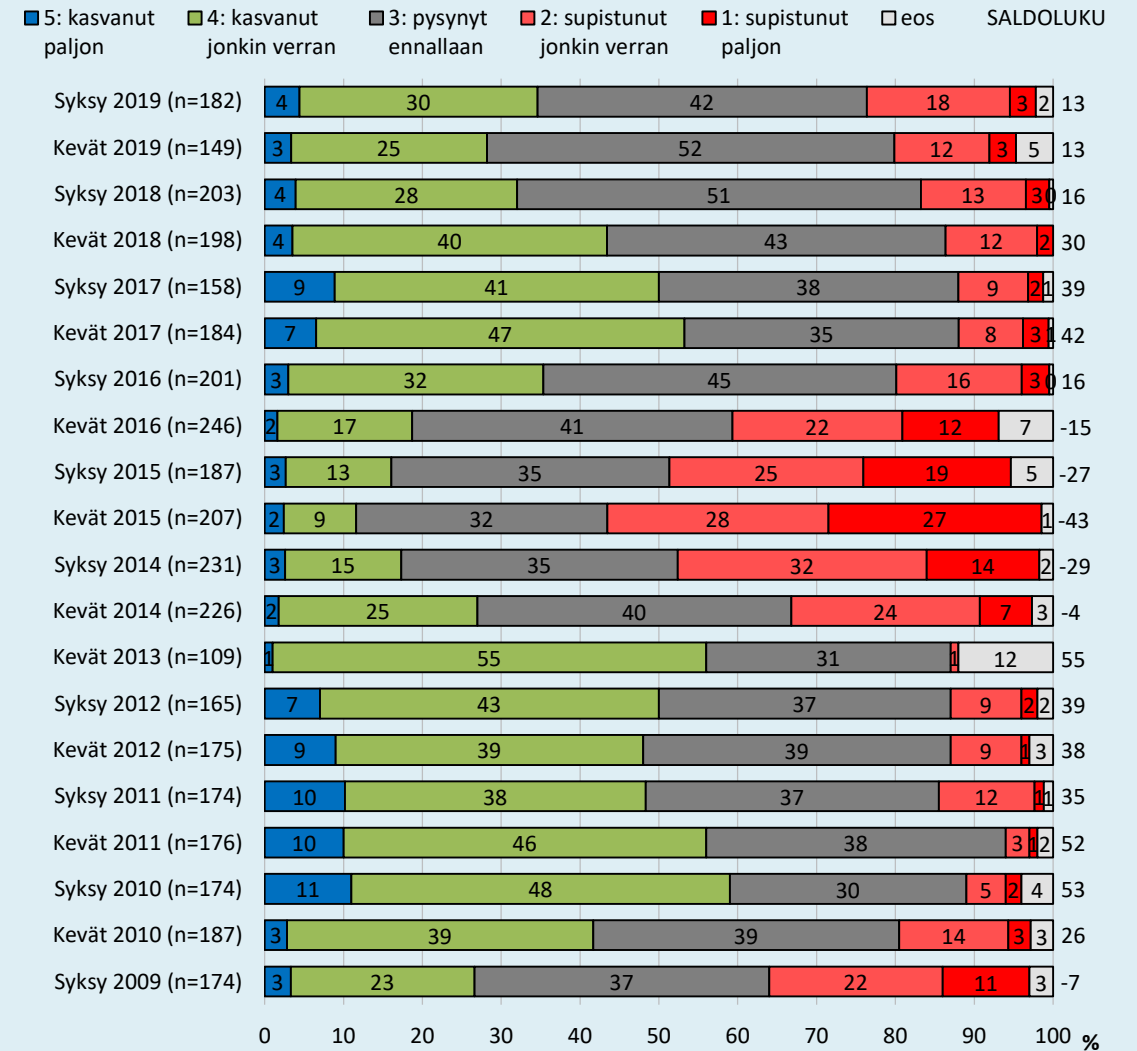
— Venäjän talouden kehitys seuraavien 6 kk aikana

Liiketoiminta Venäjällä

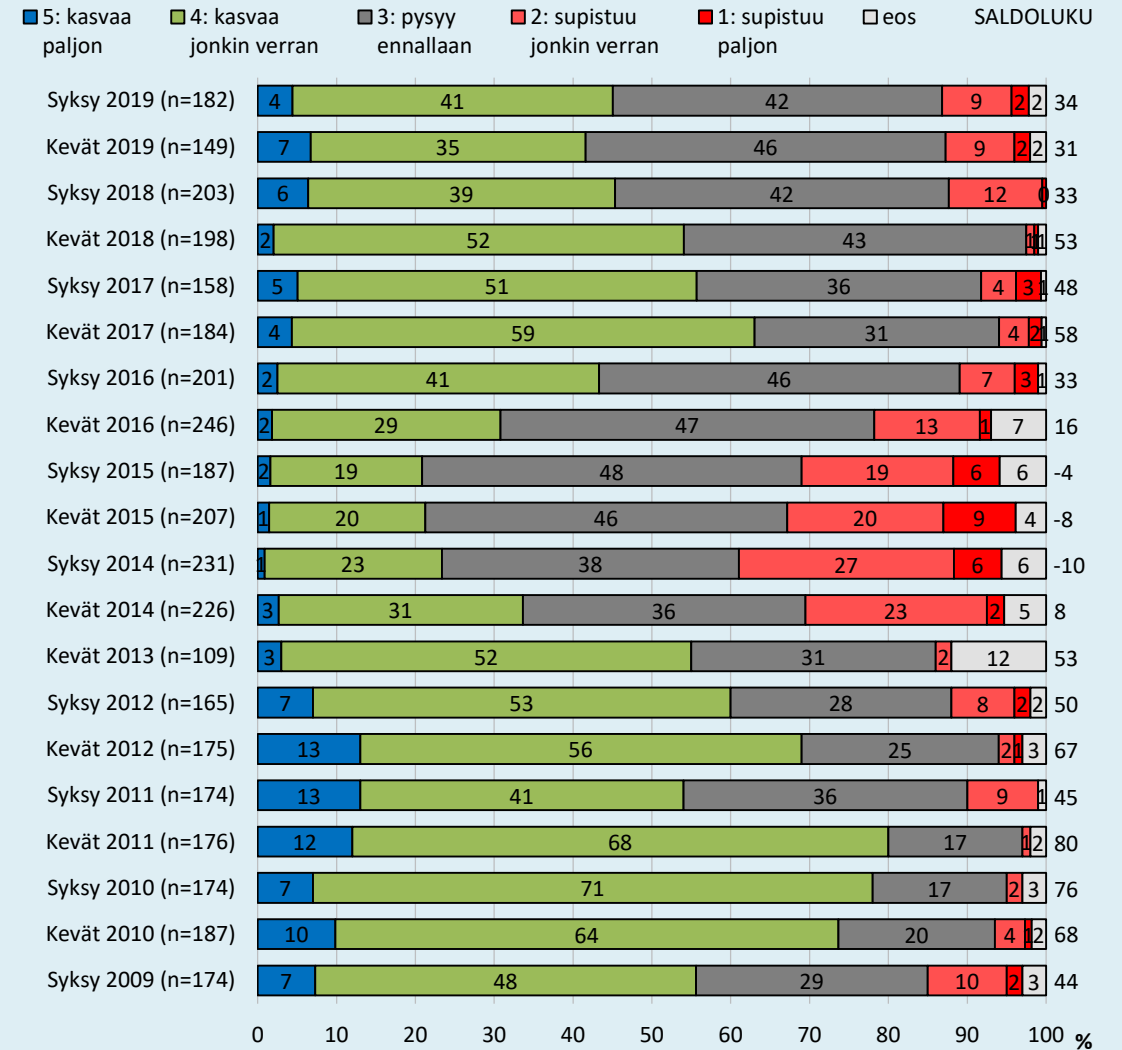
Liiketoiminta Venäjällä nyt verrattuna 6 kk sitten

- Liiketoiminnan kehitys on polarisoituneempaa.
- Liiketoiminta on parantunut etenkin teollisuuden alalla.
- Liiketoiminta on parantunut enemmän suurilla yrityksillä, pk-yrityksillä taas hieman heikentynyt.

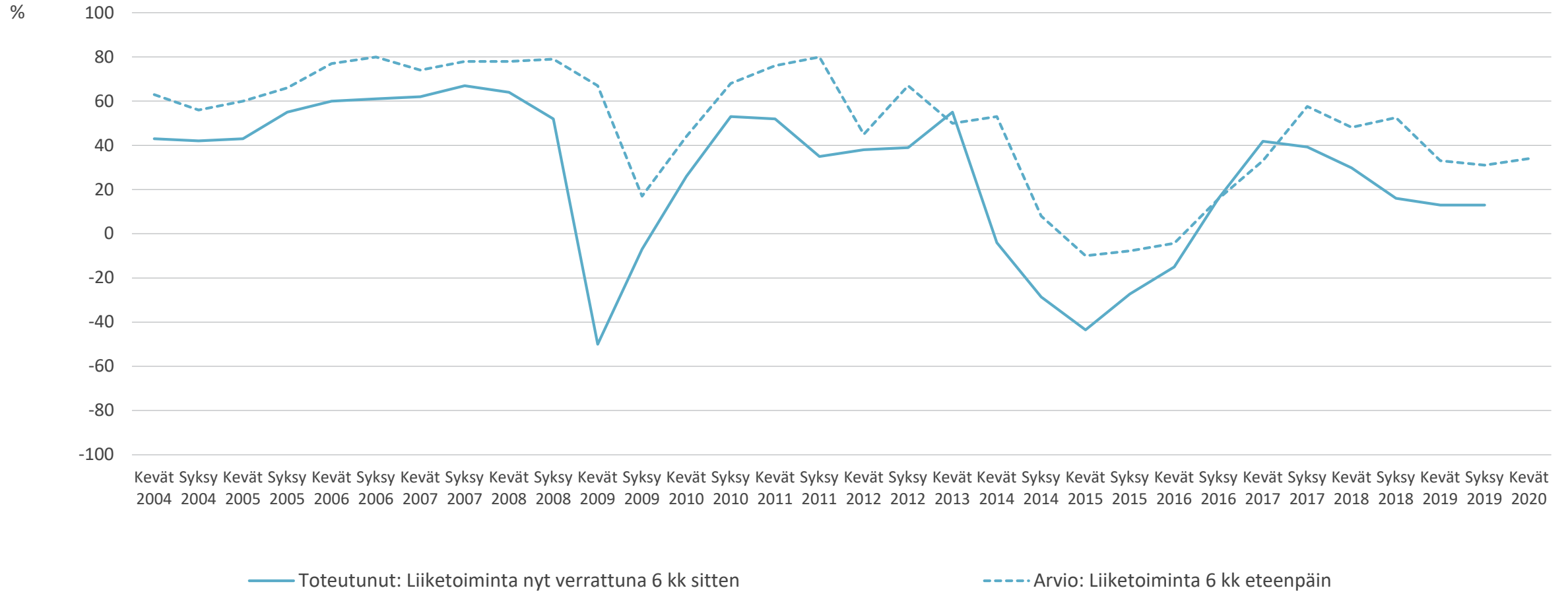

Liiketoiminta Venäjällä seuraavan 6 kk aikana

- Vastaajien usko liiketoiminnan kehityksestä kääntynyt kasvuun.
- Kasvuodotukset ovat vahvimmat palveluiden, kuljetuksen ja suunnittelun aloilla.
- Kasvuun uskovat eniten pienet yritykset. Keskikokoisissa yrityksessä odotukset ovat kevään tasolla, suurissa hieman heikentyneet.

Liiketoiminta Venäjällä, saldoluovut

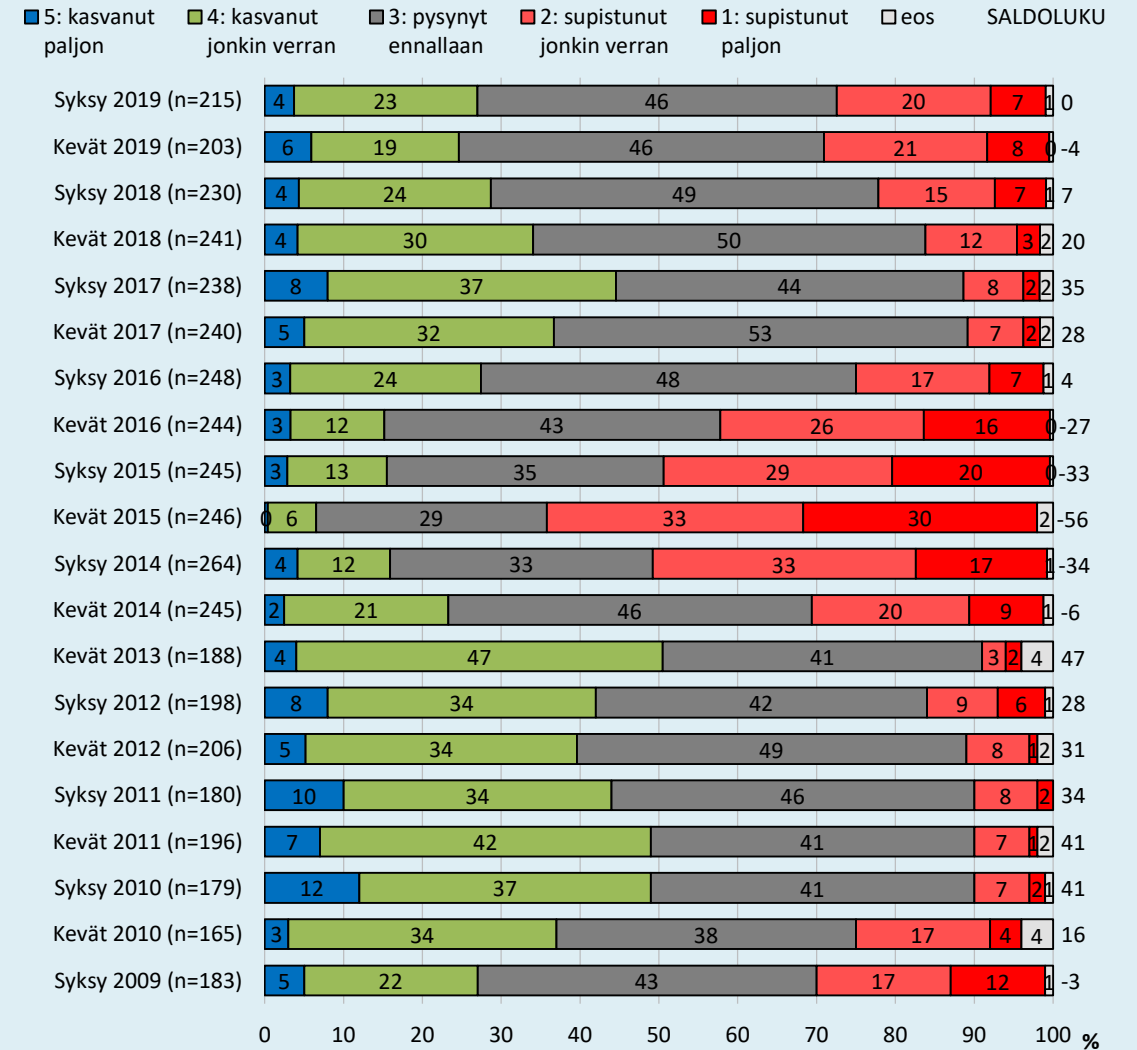

Vienti Venäjälle

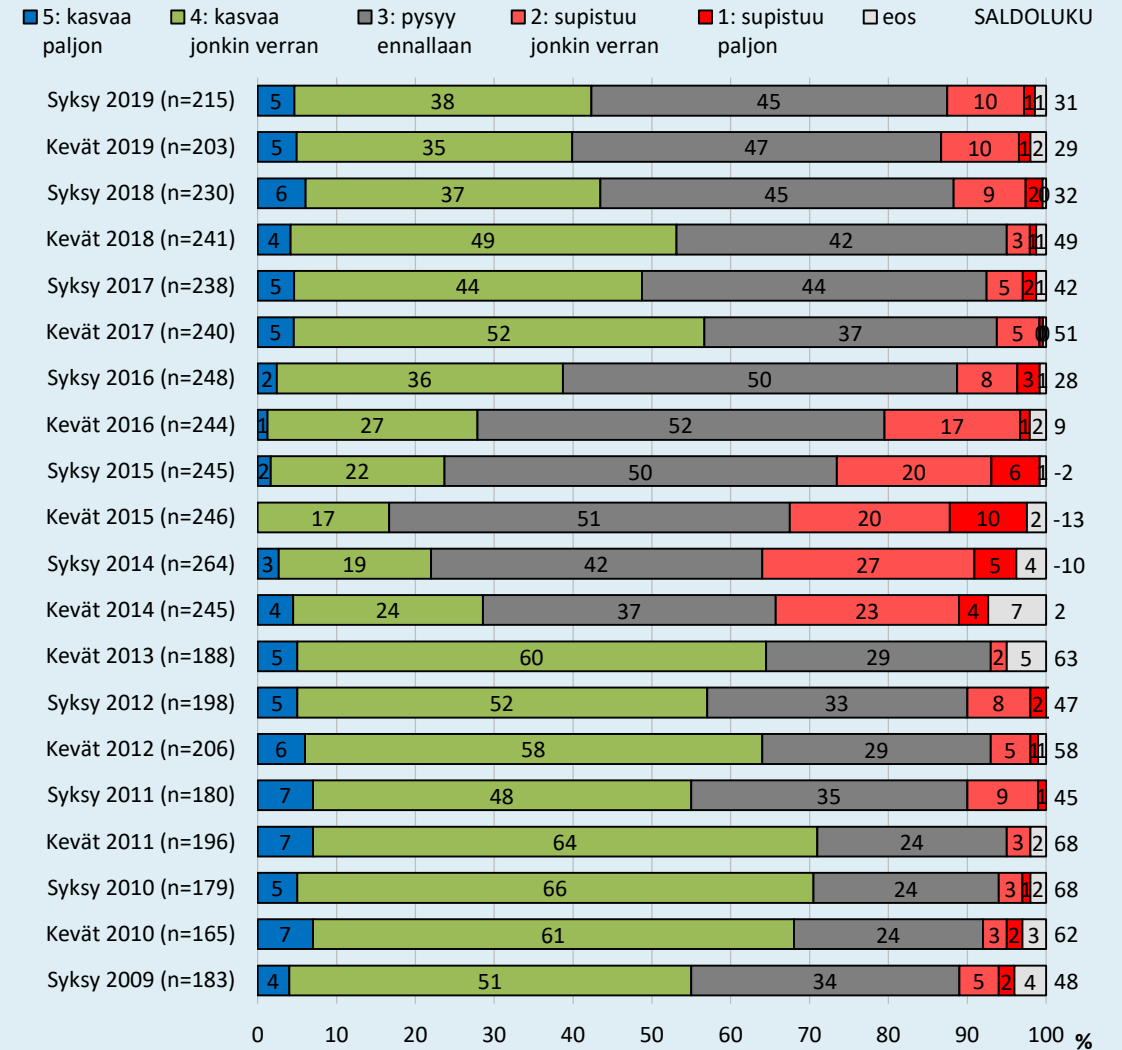
Vienti Venäjälle nyt verrattuna 6 kk sitten

- Vastaajien kokonaiskuva on positiivisempi kuin keväällä.
- Vienti on kehittynyt positiivisesti erityisesti palveluiden, kuljetuksen ja suunnittelun aloilla, teollisuudessa taas heikentynyt.
- Vienti on lisääntynyt pienissä ja suurissa yrityksissä, keskikokoisissa vienti on vähentynyt.

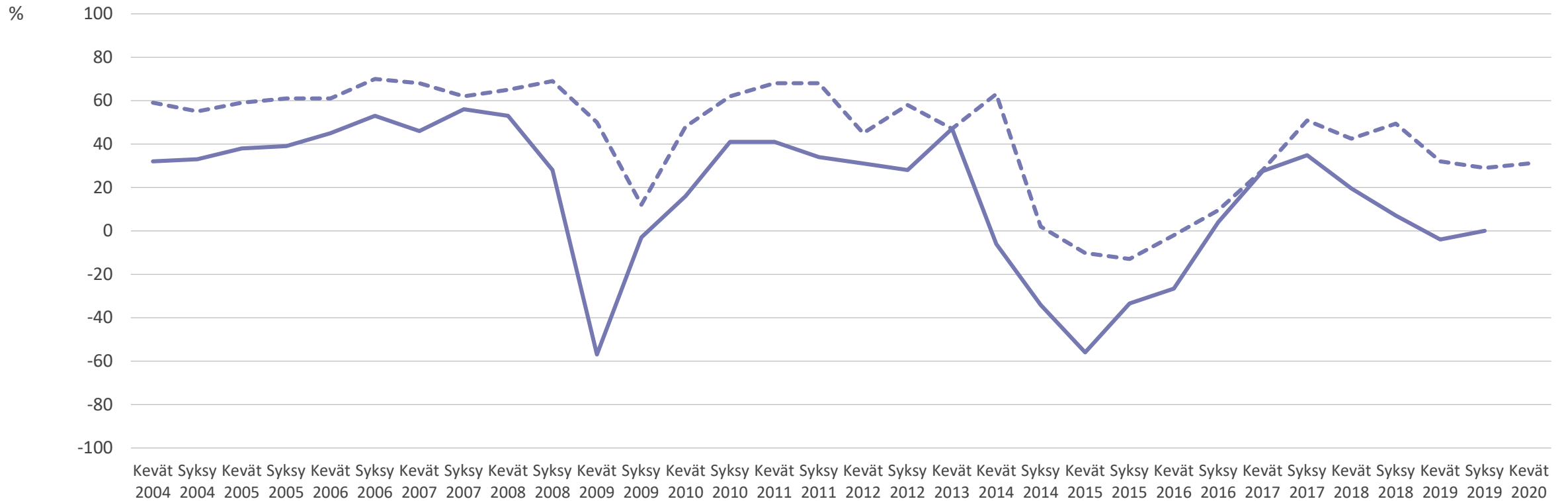

Vienti Venäjälle seuraavan 6 kk aikana

- Viennin näkymät ovat positiivisemmat kuin viime keväänä.
- Erityisesti kaupan alalla viennin uskotaan kasvavan.
- Odotukset viennin kasvusta ovat vahvimmat pienissä yrityksissä.

Vienti Venäjälle, saldoluovut

On vientiä Venäjälle = 241

— Toteutunut: Vienti nyt verrattuna 6 kk sitten

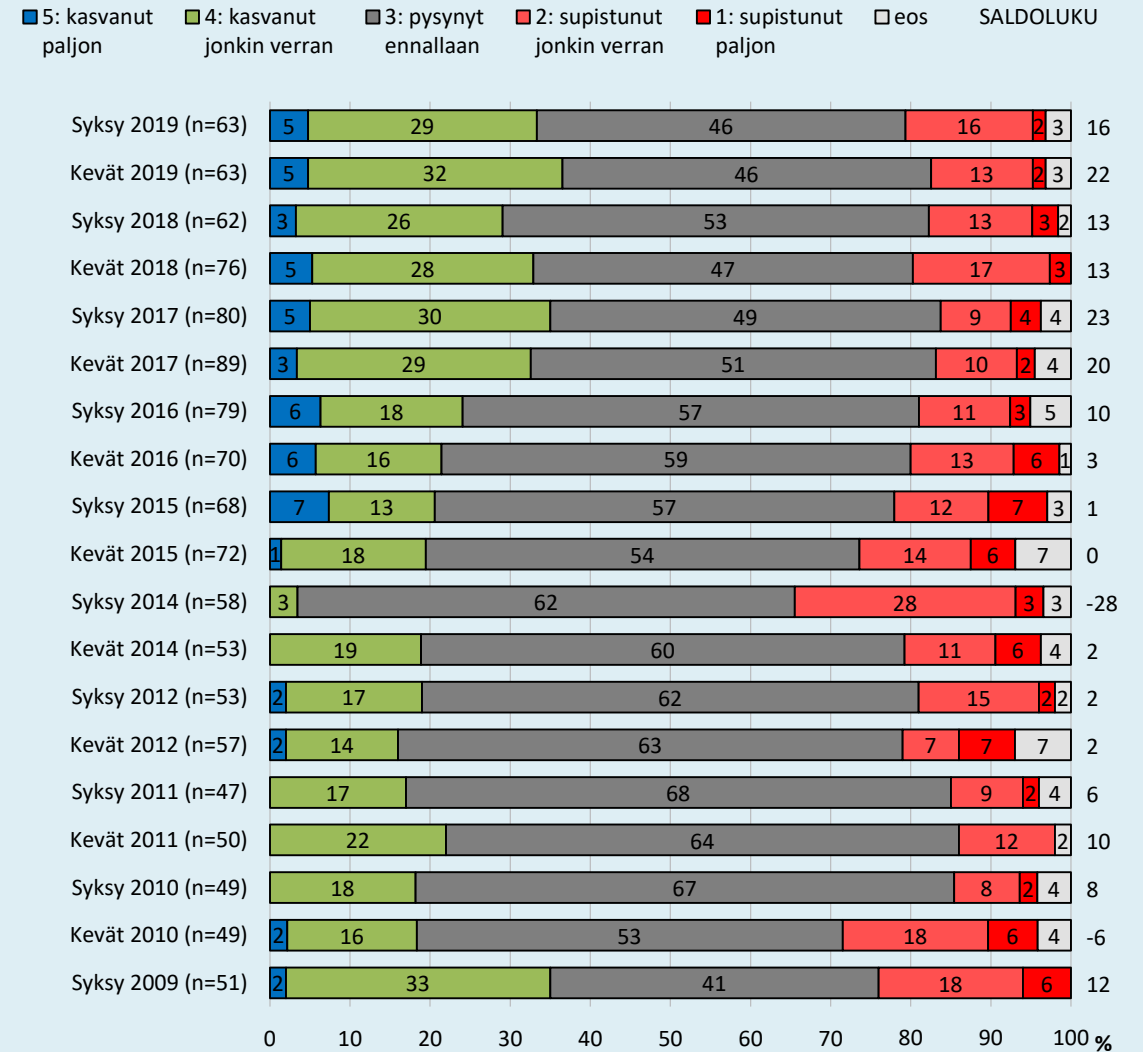
- - - Arvio: Vienti 6 kk eteenpäin

Tuonti Venäjältä

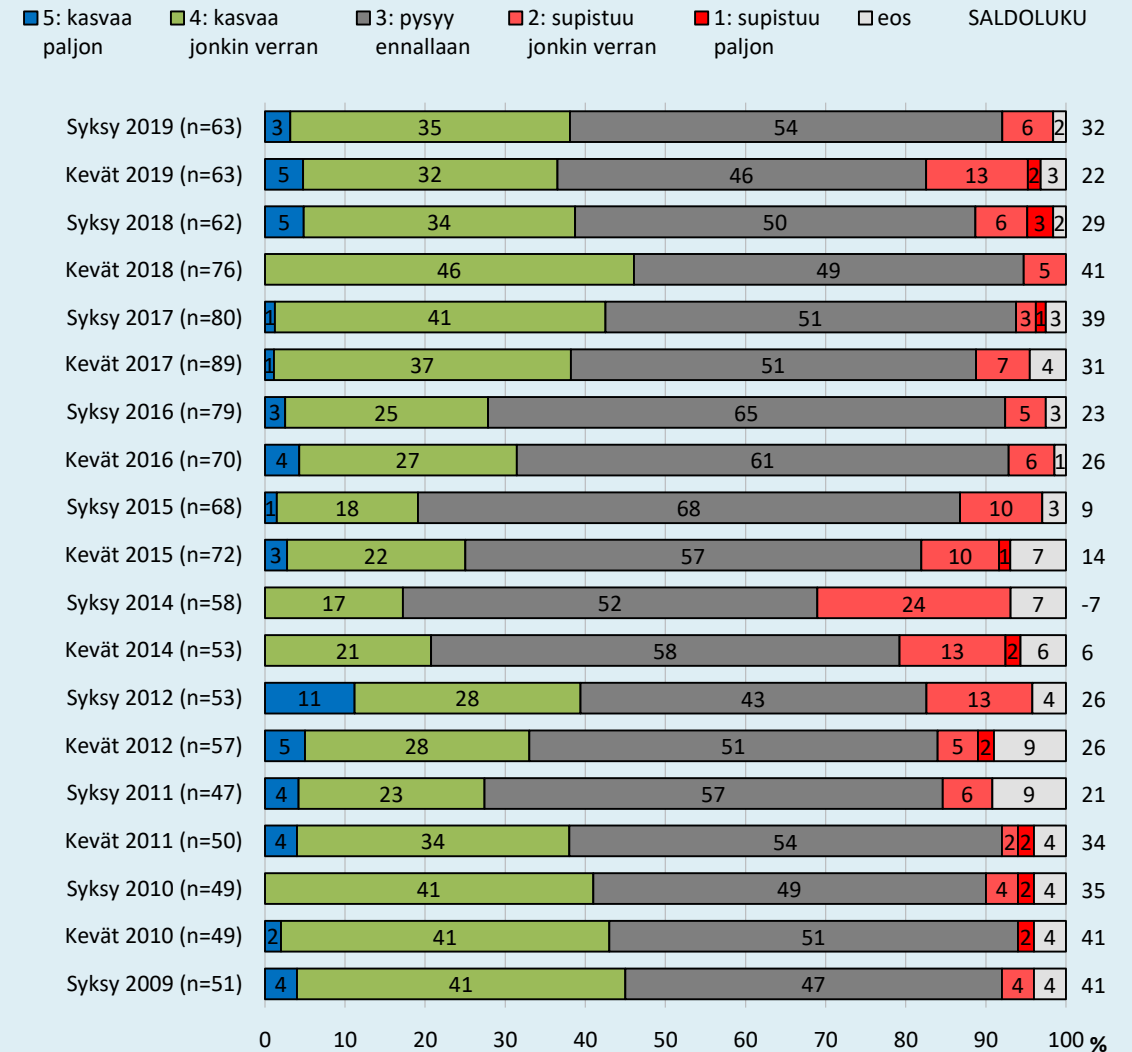
Tuonti Venäjältä nyt verrattuna 6 kk sitten

- Tuonti Venäjältä on supistunut useammalla vastaajalla kuin keväällä.
- Tuonti on vähentynyt etenkin kaupan alalla, teollisuudessa tuonti on pysynyt kevään tasolla.
- Tuonti on lisääntynyt merkittävästi suurilla yrityksillä.

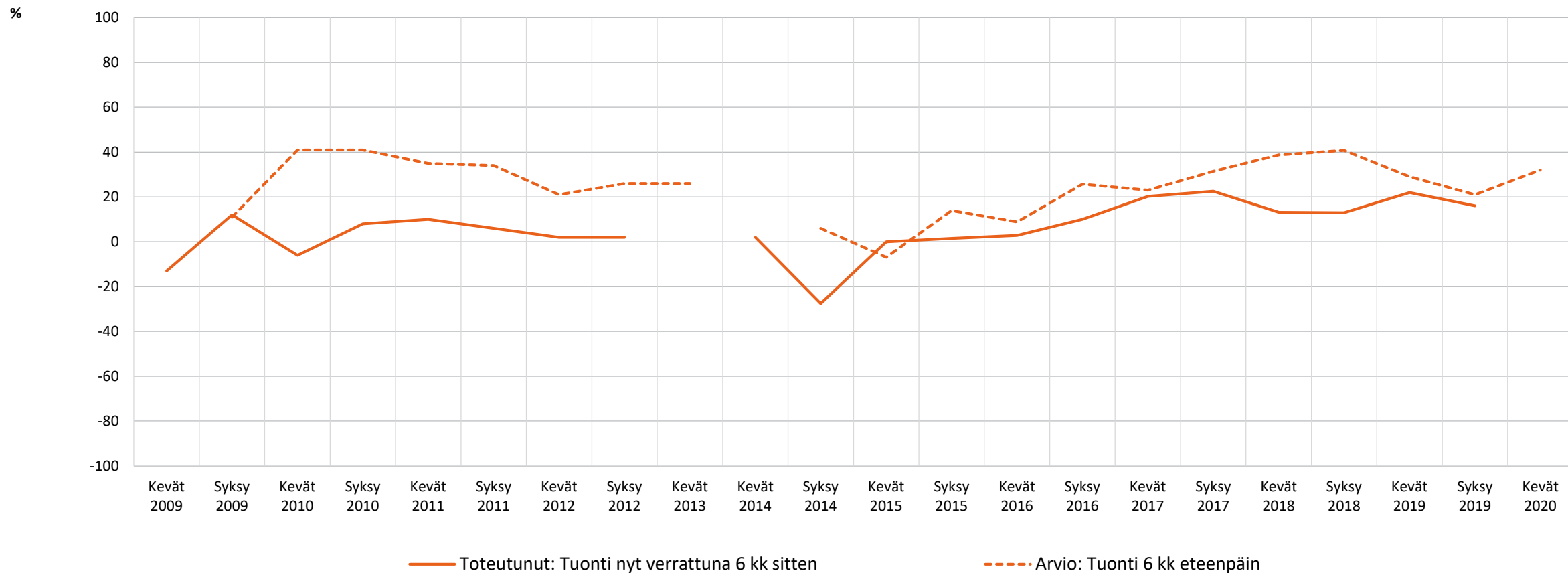

Tuonti Venäjältä seuraavan 6 kk aikana

- Useampi vastaaja uskoo tuonnin kasvavan.
- Tuonnin kasvuun uskotaan etenkin teollisuudessa ja kaupan alalla.
- Odotukset tuonnin kasvusta ovat vahvistuneet voimakkaasti suurilla yrityksillä.

Tuonti Venäjältä, saldoluovut

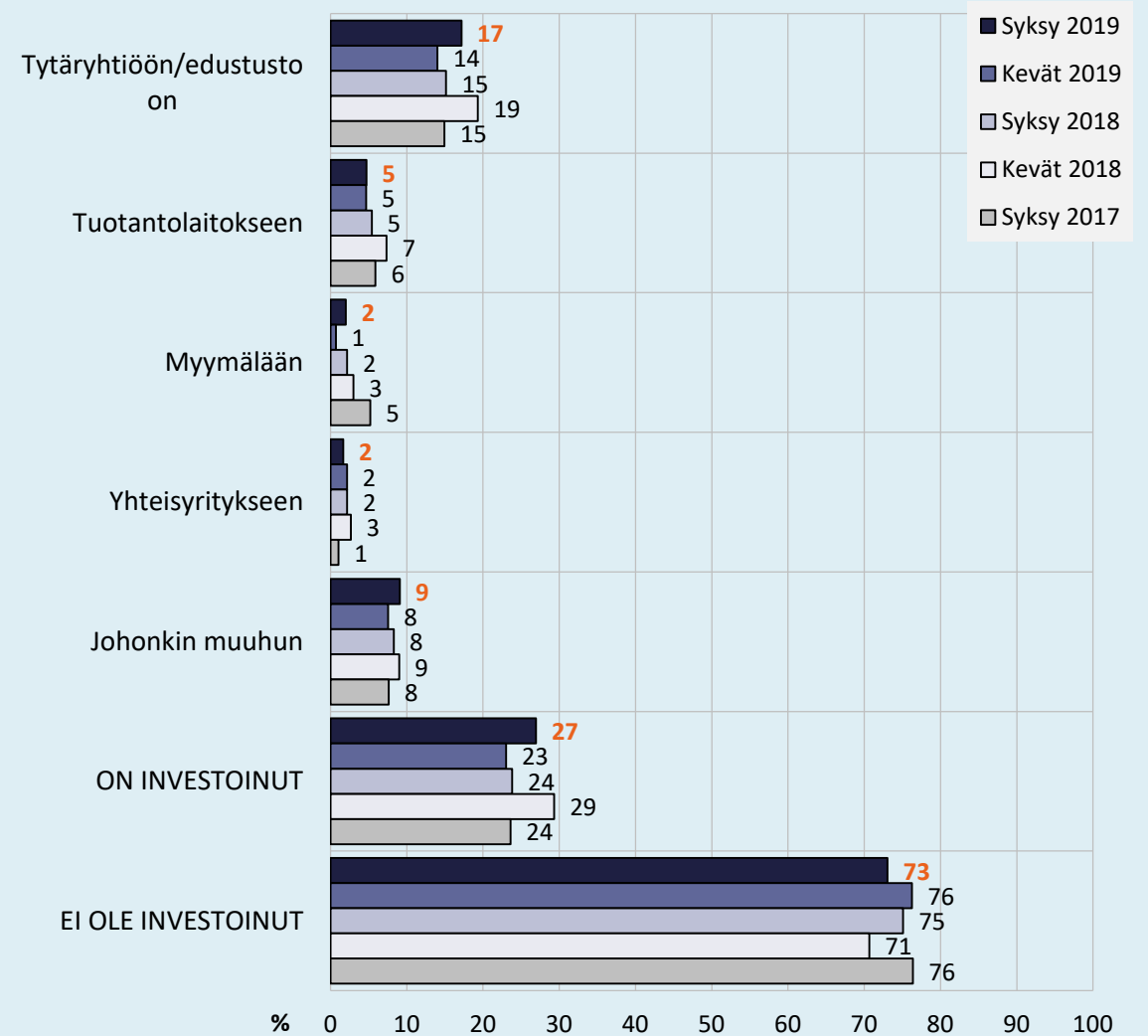

Investoinnit Venäjälle

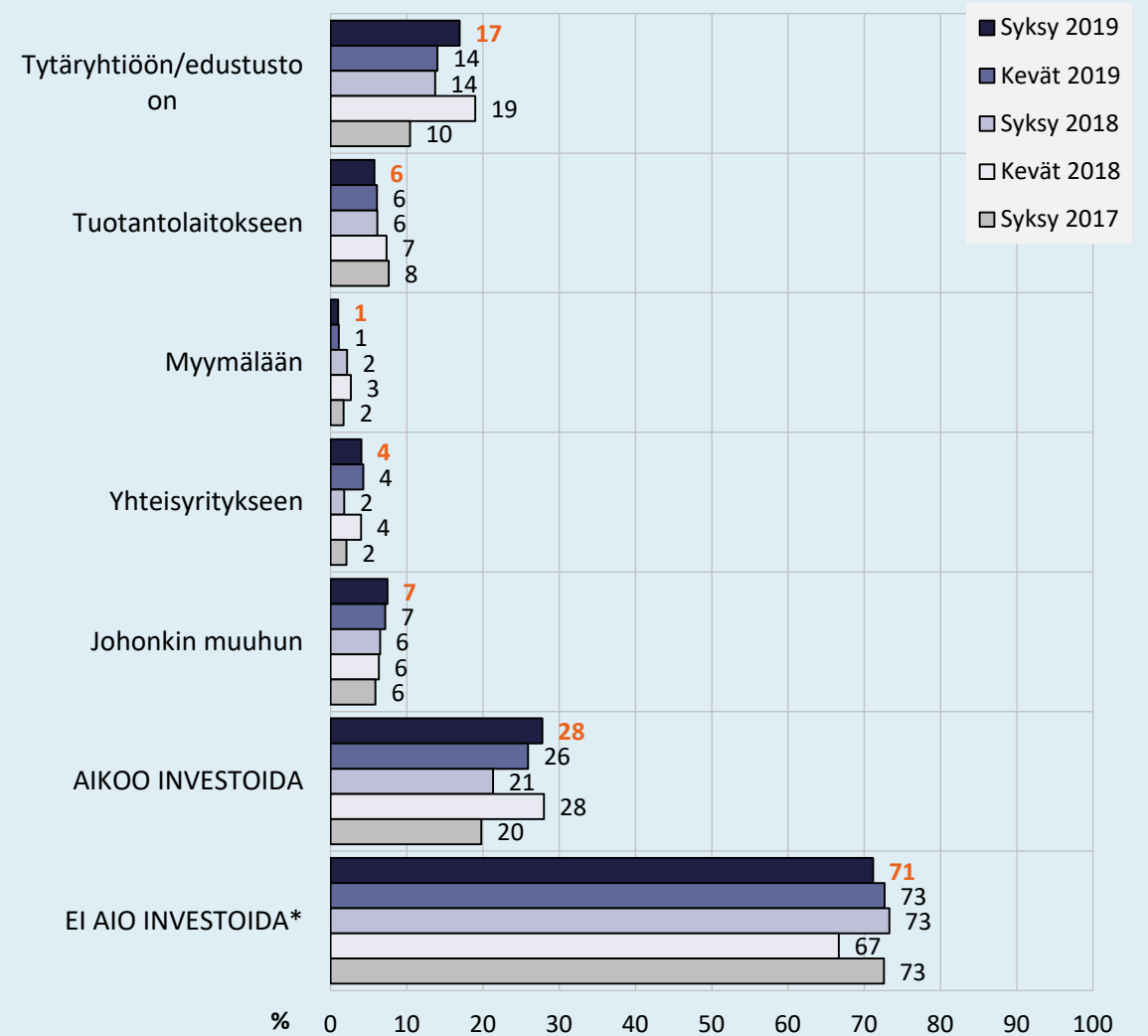
Yritys on investoinut Venäjälle viimeisten 12 kk aikana

- Yli neljäsosa yrityksistä on investoinut Venäjälle viimeisen vuoden aikana ja osuus on korkeimmalla tasolla sitten kevään 2018.
- Investointeja on tehty eniten tytäryhtiöihin tai edustustoihin.
- Vain harva on investoinut uuteen tuotantolaitokseen tai myymälään.

Yritys aikoo investoida Venäjälle seuraavan 12 kk aikana

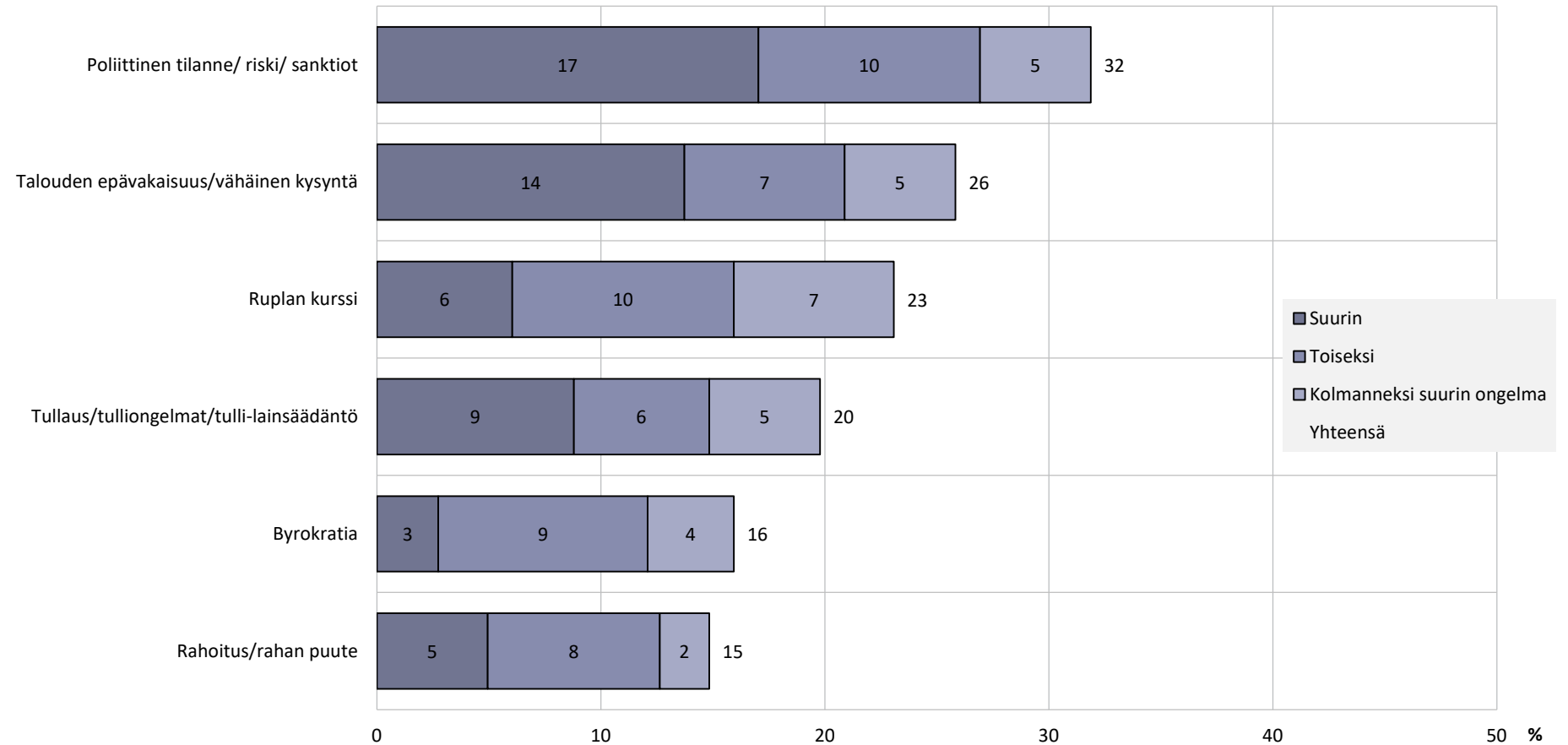
- Investointeja suunnittelee suurempi osuus vastaajista kuin keväällä.
- 28 % vastaajista aikoo investoida Venäjälle seuraavan vuoden aikana
- Uudet investoinnit kohdistuvat eniten tytäryhtiöihin ja edustustoihin.

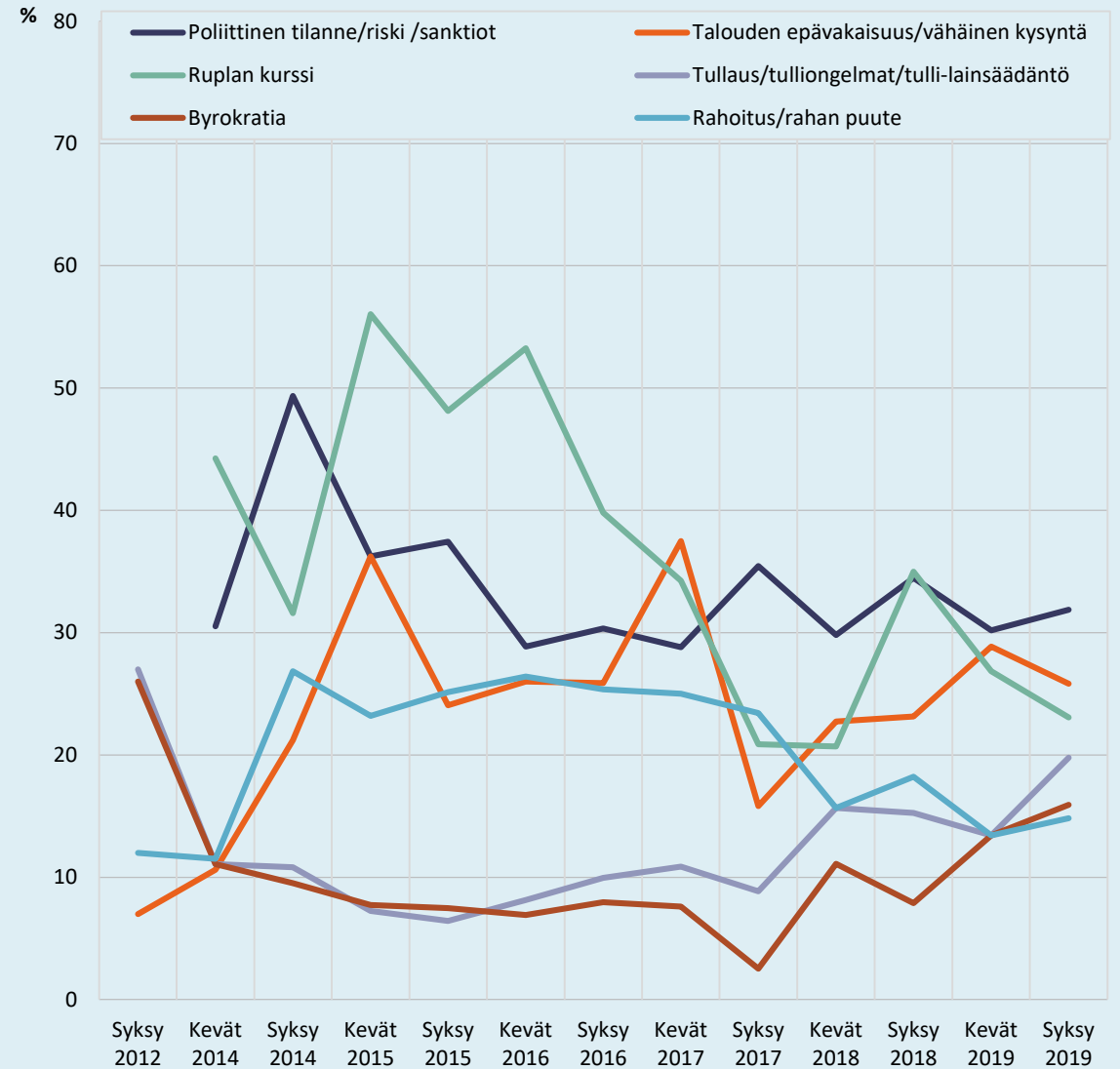
Suurimmat ongelmat

Suurimmat ongelmat liiketoiminnassa Venäjällä

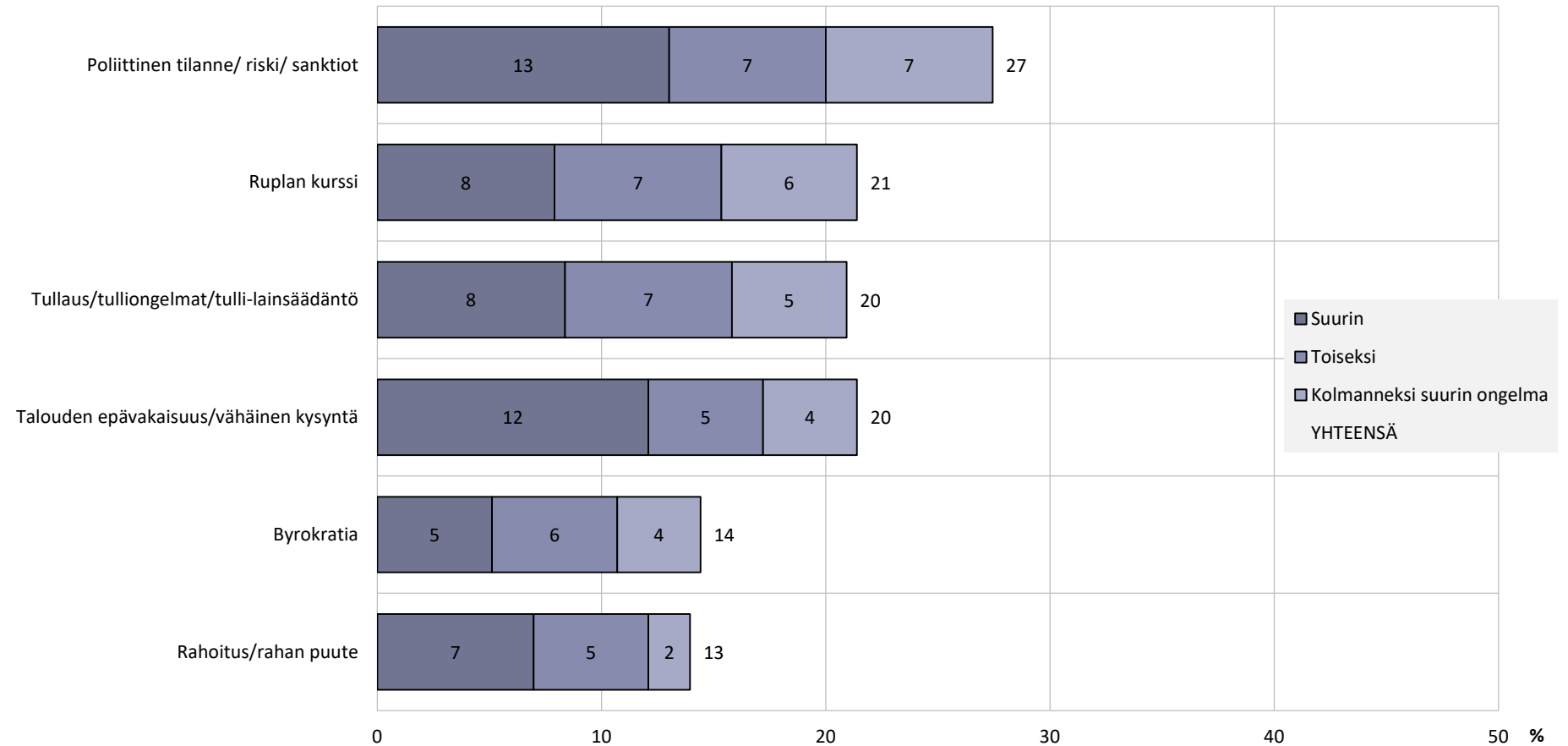

Suurimmat ongelmat liiketoiminnassa Venäjällä

- Poliittinen riski ja sanktiot nähdään yhä suurimpana haasteena.
- Ruplan kurssista johtuvat haasteet ovat edelleen lieventyneet syksystä 2018.
- Haasteet tullin toimintaan, byrokratiaan ja rahoitukseen liittyen ovat kasvaneet.

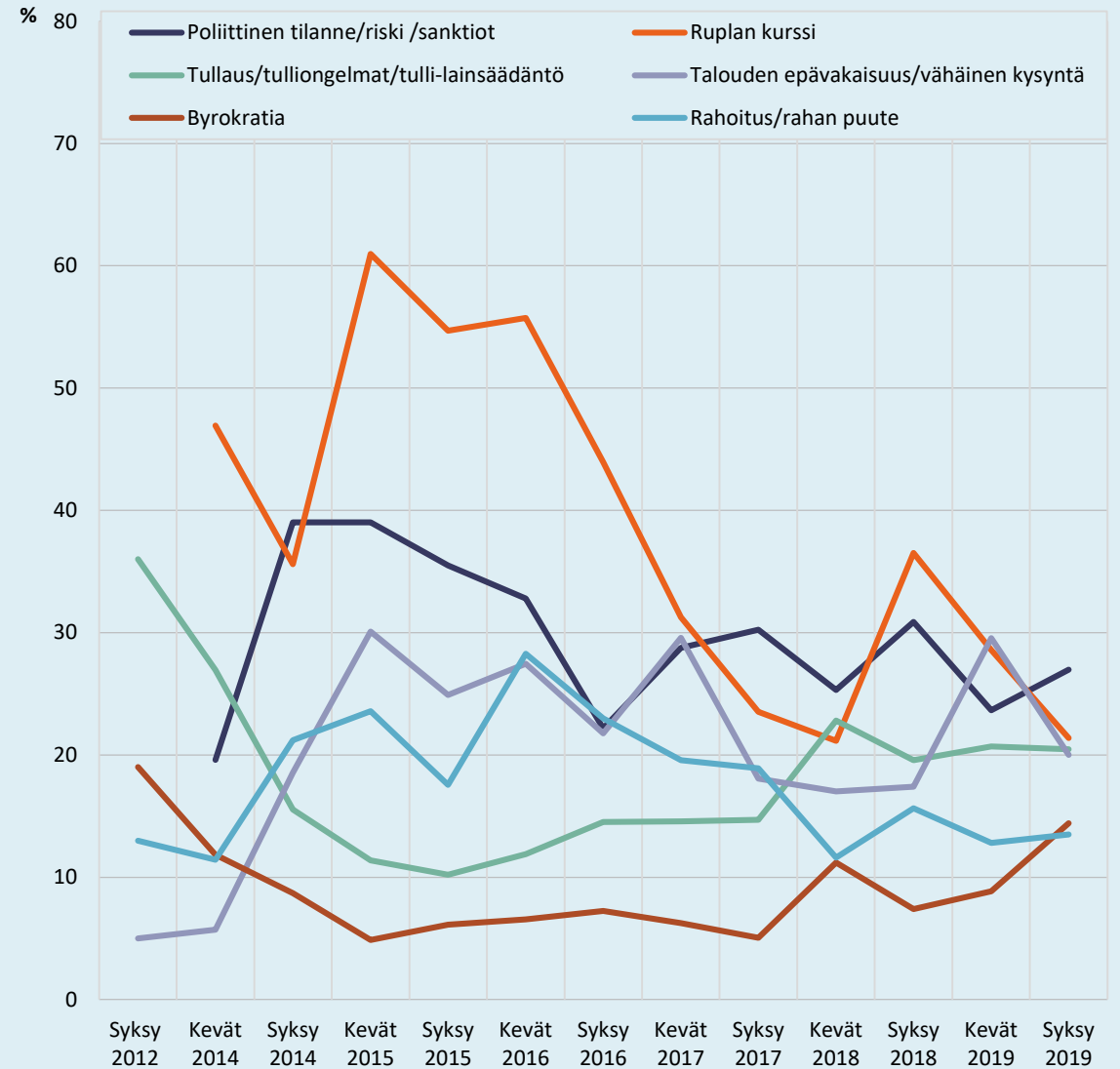

Suurimmat ongelmat viennissä Venäjälle

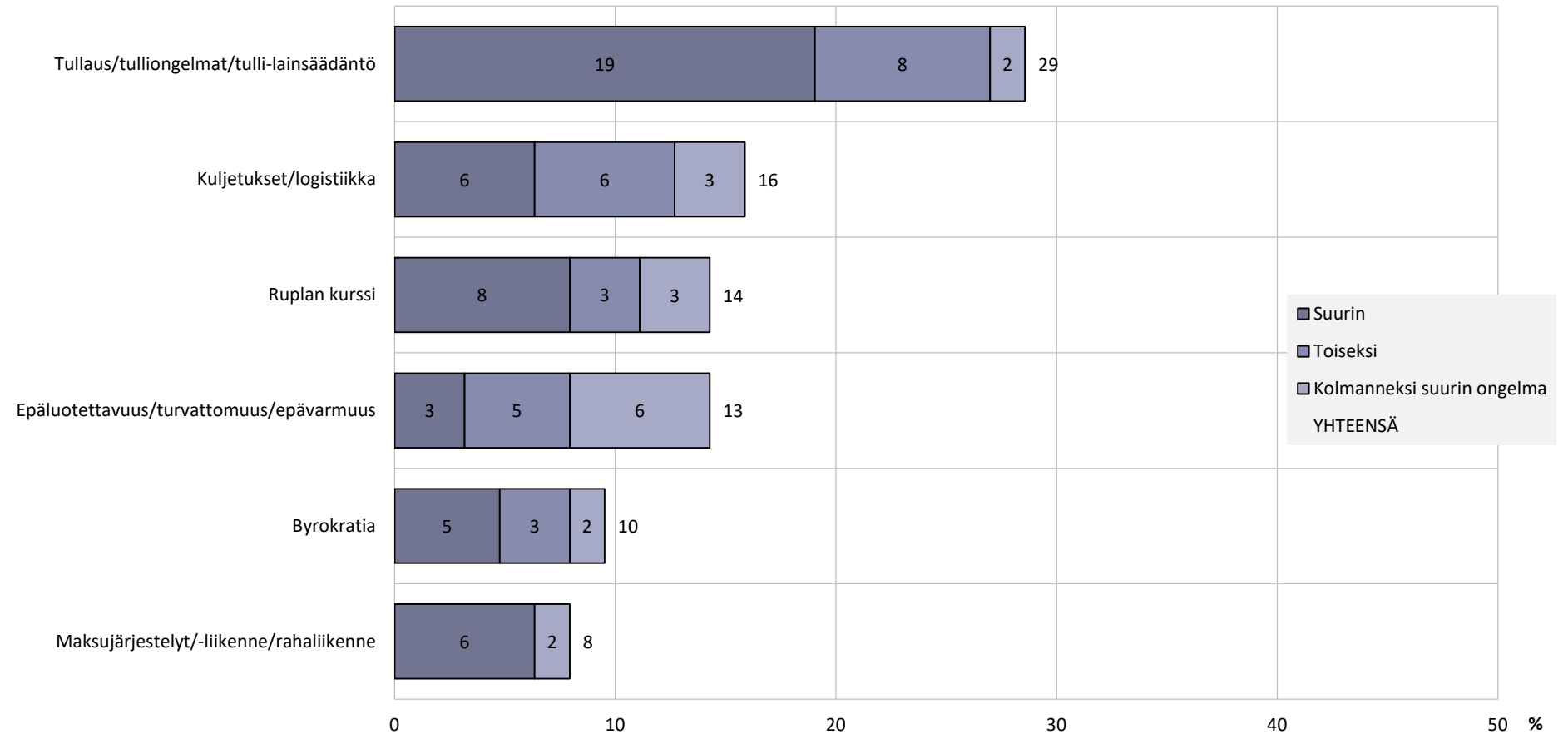

Suurimmat ongelmat viennissä Venäjälle

- Poliittinen tilanne ja pakotteet ovat suurin haaste myös viennissä Venäjälle.
- Haasteet liittyen ruplan kurssiin ja talouden epävakaisuuteen ovat laskeneet.
- Byrokraatiasta johtuvat haasteet ovat kasvaneet edelleen.

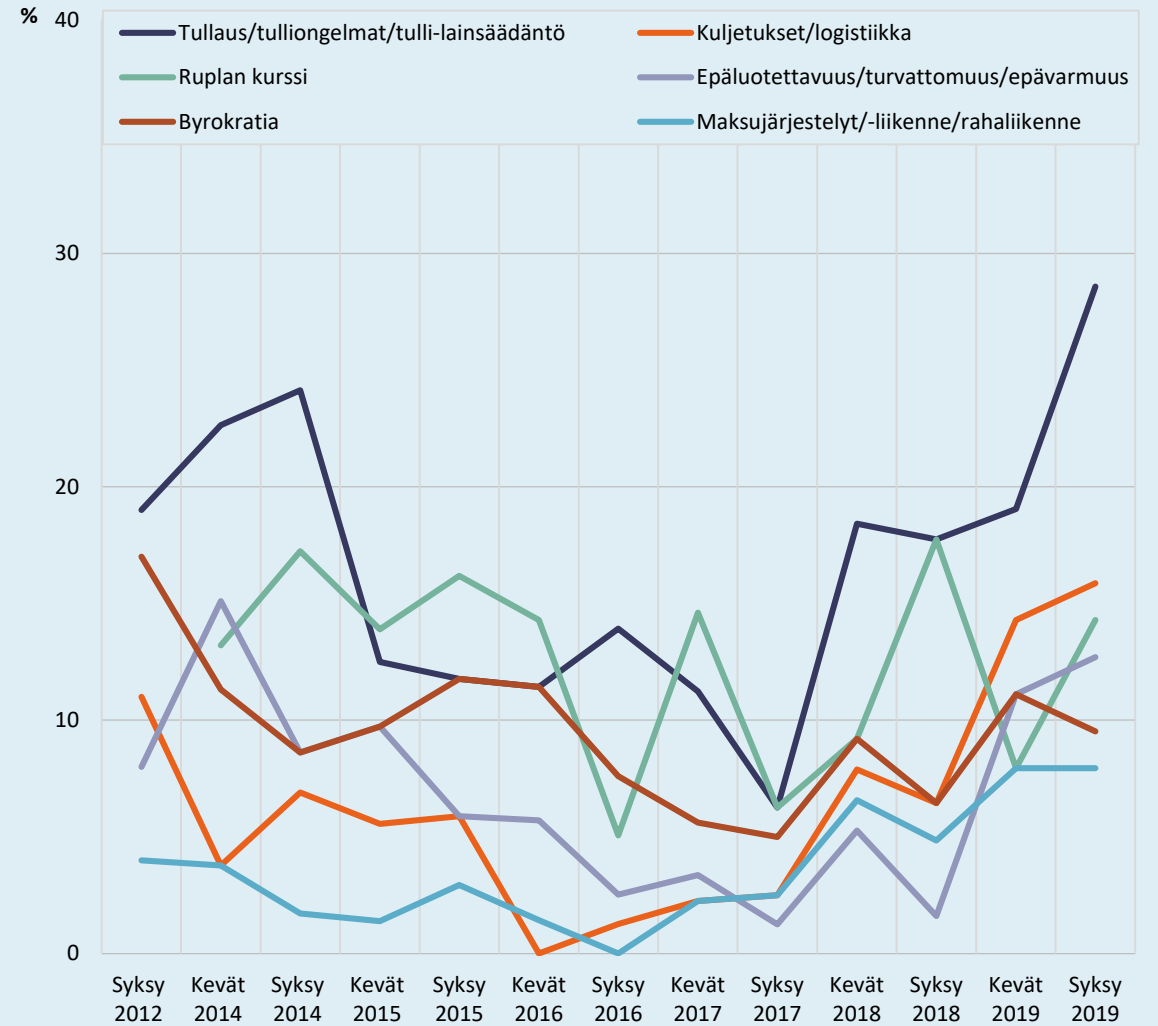

Suurimmat ongelmat tuonnissa Venäjältä

Suurimmat ongelmat tuonnissa Venäjältä

- Tulliin liittyvät haasteet ovat nousseet korkeammalle kuin koskaan aiemmin barometrissa.
- Logistiset haasteet ovat yhä toiseksi suurin ongelma.
- Ruplan kurssiin liittyvät haasteet ovat kasvaneet ruplan vahvistumisen myötä.

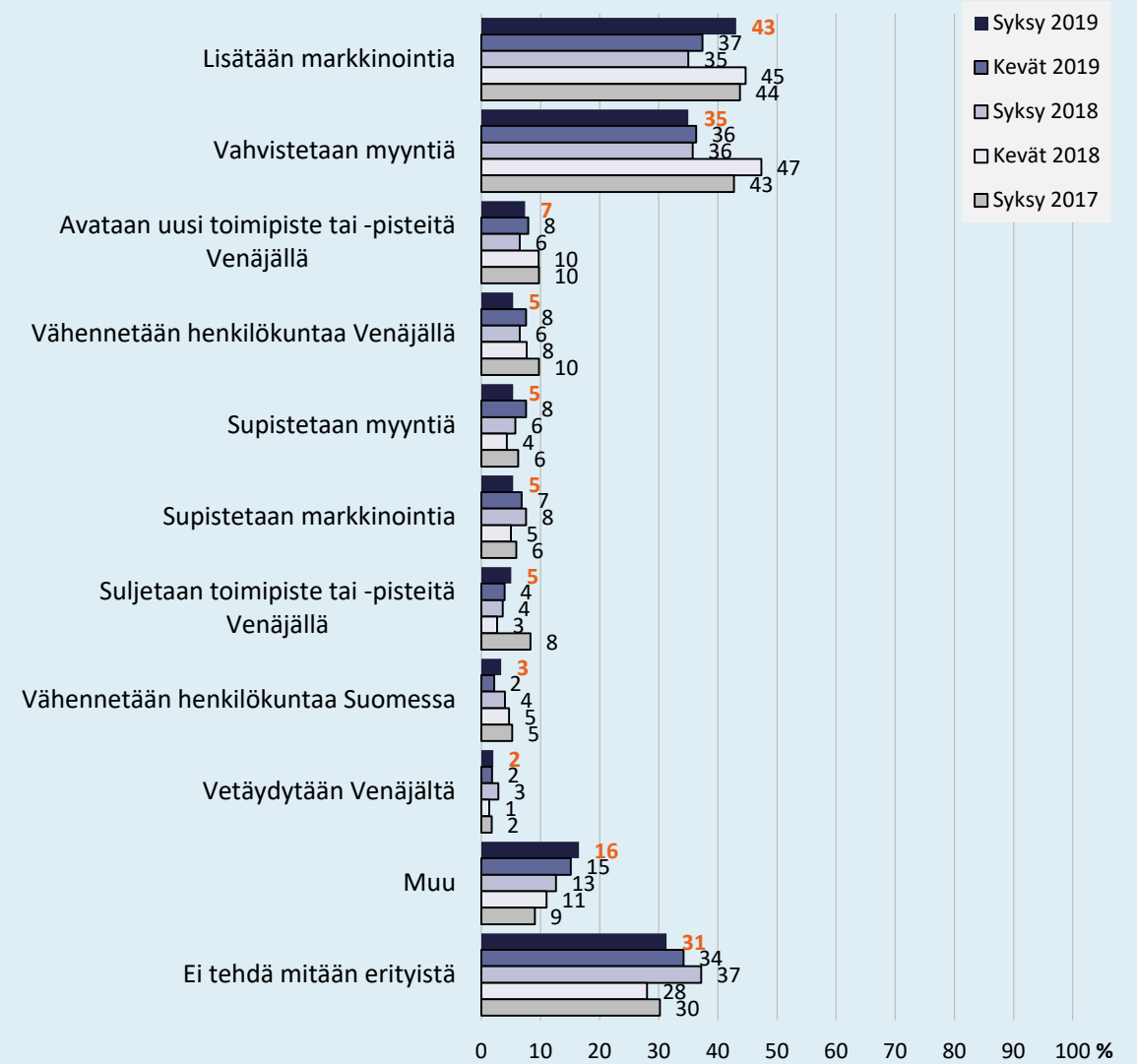

Reagointi Venäjän taloustilanteeseen

Miten yritys on reagoinut nykytilanteeseen Venäjän markkinoilla?

- Aktiivinen ote Venäjän liiketoimintaan on hieman lisääntynyt keväästä.
- Suosituimmat toimet ovat markkinoinnin lisääminen ja myynnin vahvistaminen, joiden osuus on kasvanut keväästä.
- Uusia toimipisteitä Venäjällä on avannut kuitenkin yhä harvempi.
- Samalla supistavien toimien (sulkemiset, irtisanomiset) osuus on kokonaisuudessaan laskenut.

Millainen tuki Venäjän markkinoilla auttaisi yrittäistä?

Avoin kysymys

Millainen tuki Venäjän markkinoilla auttaisi yritystänne?

- Työvoiman vapaampi liikkuvuus projekteissa, henkilökunnan palkkaaminen Venäjältä Suomeen helpommaksi, työlupa ja viisumikäytöntöihin helpotuksia.
- Tulkinta Venäjän liiketoiminnan asetuksista koskien heidän lokalisointipolitiikkaa.
- Verkostointiapu, esimerkiksi kauppakamarin järjestämät verkostointitapahtumat ovat olleet suuri apu.
- Uusien yhteistyökumppanien löytäminen paikallisesti Venäjältä.
- Sertifikaatteihin ja tullaukseen ja vientiin liittyviin ongelmiin esim. konsultoimalla apua.

Millainen tuki Venäjän markkinoilla auttaisi yritystänne?

- Tukea omilta yhteistyökumppaneilta. Kollegiaalista Suomen puolella > verkostoitumisen lisääntymistä.
- Suorien kontaktien fasilitointi asiakkaisiin, nimenomaan projekteista päättäviin henkilöihin.
- Kaikki mikä kohdistuu protektionististen toimenpiteiden purkamiseen.
- Kauppapoliittiset suhteet, siltojen rakentaminen, valtiollisten toimijoiden välisten yhteyksien hyödyntäminen kaupan suhteen. Logistiikan helpottaminen. Voisi olla kanavia tai yhteismarkkinointia, jos jossakin päin kiinnostusta - tieto siitä eteenpäin - välittävät tahot voisi avata ovia.

Millainen tuki Venäjän markkinoilla auttaisi yritystänne?

- Logistiset haasteet tulisi huomioida pienissä lähetyksessä, kohtuuttoman kallista.
 - Finnveran pk-yrityksen viennin rahoitusta vielä helpommin.
 - Rahoituksen järjestäminen ja tullin ennakoitavuus paremmiksi.
 - Vientitakauksen säilyttäminen, todella tärkeää pienyrityksille.
- Näiden Finnveran rahoitustuotteiden hyödyntäminen auttaisi meitä kummasti, kun saataisiin rahoitus kuntoon. Päivittäisiin tapahtumiin, kuten tullaus jne. koulutusta ja tukipalveluita, muuttuvassa Venäjä -tilanteessa niitä ei ole koskaan liikaa.

Lisätietoja

Jaana Rekolainen

toimitusjohtaja

Suomalais-Venäläinen kauppakamari

+358 400 457743

jaana.rekolainen@svkk.fi

Juha Lemmetyinen

tutkimusjohtaja

Taloustutkimus Oy

+358 50 516 8475

juha.lemmetyinen@taloustutkimus.fi

SUOMALAIS / VENÄLÄINEN
KAUPPAKAMARI